

*Het is zalig Pasen vieren,
als zijn levensverhaal
steeds verder gaat*

De week voorafgaand aan het Paasfeest wordt **Goede Week** genoemd.

Het doel van de Goede Week is het lijden en sterven van Christus te overwegen. De Goede Week begint met Palmzondag en eindigt in het graf.

- **Palmzondag** op deze dag willen de mensen in Jeruzalem Jezus als Koning onthalen. Daarom begroeten ze Hem met palmtakken en maken ze een looper van kledingstukken. Is Jezus wel die "Koning"?
- **Witte Donderdag** op het laatste avondmaal wast Jezus de voeten van zijn leerlingen en geeft Hij zich in de tekens van brood en wijn.
- **Goede Vrijdag** Jezus sterft aan het kruis.
- **Stille zaterdag** Op deze dag wordt Jezus' verblijf in het graf herdacht. Paaszaterdag, zoals stille zaterdag ook wel genoemd wordt is een dag van stille bezinning.

Met dit document willen we een aantal suggesties aanreiken om rond de Goede week te werken in de school.

Niet alle theologische beschouwingen kunnen in de Goede Week ter sprake komen. Niet alle facetten zijn immers voor de leerlingen toegankelijk. Ook vanuit pedagogisch oogpunt is het interessanter om niet alle facetten ter sprake te brengen. Kiezen voor eenvoud is een basisvoorwaarde voor goede liturgie.

Palmzondag

Wat gebeurde er?

Palmzondag is de zondag voor Pasen. Op die dag reed Jezus op een ezeltje Jeruzalem binnen en werd hij binnengehaald door een enthousiaste menigte die met palmtakken zwaaide. In Hem zagen de mensen een Messias die hen zou verlossen van de Romeinse soldaten en de onderdrukking van het land. Ze zwaaiden met palmtakken en andere groene takken om deze nieuwe koning te huldigen en riepen: "Hosanna" (Heer, red ons!)

In katholieke kerken worden op die dag palmtakken (buxus) gezegend en uitgedeeld. Thuis brengen mensen de gezegende palmtakjes aan achter het kruisbeeld.

Dit lezen we in de bijbel

In de bijbel vinden we dit verhaal in de evangeliën van Matteüs (Mt 21,1-11), Marcus (Mc 11, 1-10), Lucas (Lc 19,29-44) en Johannes (12,12-19)

Jezus was op weg naar Jeruzalem. Dicht bij de stad gekomen gaf Hij aan twee van zijn leerlingen de opdracht om Hem het jong van een ezel te brengen. Zij brachten het en legden er hun mantels overheen. Jezus nam plaats op het veulen en leidde het dier in de richting van de stad. Mensen aan de kant van de weg spreidden hun mantels uit op de grond. Anderen deden hetzelfde met palmtakken. En weer anderen namen takken in hun handen en zwaaiden ermee. Terwijl Jezus voorbijtrok juichten zij en riepen: "Hosanna, Zoon van David, Hosanna, U Die komt in de naam van God."

Suggesties voor in de klas of in de school

1. Vraag aan de leerlingen voor wie zij zouden zwaaien met palmtakken. Ga na welke idolen de leerlingen hebben, hoe zouden zij hun idool verwelkomen? Je kan een rollenspel doen zodat de leerlingen zelf ondervinden hoe het voelt om iemand met palmtakken, linten, vlaggen,... te verwelkomen. Tijdens het rollenspel kan men ook werken met palmkroontjes.
2. In de klas/school kan je een **palmpasenstok maken** en op een centrale plaats zetten. Deze palmpasenstok wordt geleidelijk opgebouwd. Er wordt aandacht gevestigd op het feit dat een palmtak groen blijft. Je kan het in de klas vergelijken met een roos. Wat blijft het langste mooi?

KRUIS:

Voor het maken van het kruis zijn twee stokken nodig: een stok van 75 cm lengte ongeveer en een andere van 50 cm. Wanneer de stokken tot een kruis gevormd zijn door middel van touw of ijzerdraad, gaan we ze groen verven of met groen papier omwikkelen.

Dit kruis verwijst naar het kruis waaraan Jezus stierf. Het kruis is voor ons symbool van de verlossing, symbool van nieuw leven. Door te sterven aan het kruis heeft Jezus verzoening gebracht. Door het kruis is er eeuwig leven. Daarom vinden christenen het kruis zo belangrijk: ze tekenen zich met het kruisteken, ze hangen een kruisbeeld op in hun huis...

Het kruis is ook een teken van ontmoeting. Het geeft de vier windrichtingen aan: noord, zuid, oost en west. Mensen van overal ontmoeten elkaar net op het kruispunt van wegen. Dat gebeurt ook op school: ontmoeten.

Versiering:

Als het kruis klaar is dan kan je het versieren met palmtakken.

- De palmtakjes kunnen rond het kruis aangebracht worden. Er kan aan de voet van het kruis ook een krans van palmtakjes gemaakt worden. Deze krans verwijst naar de verbondenheid, de vriendschap van mensen onder elkaar. Ook in deze krans kunnen enkele takjes geleidelijk van hun blaadjes ontdaan worden. Dit symboliseert dan dat er in elke vriendengroep wel eens kwetsende woorden vallen, dat mensen elkaar pijn doen...
- De palmtakken zijn een verwijzing naar het verhaal van de intocht van de Heer in Jeruzalem. Dit jaar wordt op palmzondag gelezen uit Mt 21,1-11. In deze pericope zijn veel verwijzingen naar het O.T. wat de verstaanbaarheid voor de leerlingen bemoeilijkt.

3. Als je het verhaal wil vertellen in de klas kies dan voor een eenvoudige hertaling van het gebeuren b.v. uit de kijkbijbel.

Je kunt het verhaal ook opbouwen met een bijbelprent over de intocht in Jeruzalem (b.v. de platen bij het Jezusboek van Patmos voor de eerste graad BaO, een tekening uit het Jezusboek van Rien Poortvliet...). Om aan te tonen dat Jezus geen koning was als alle andere kan daar tegenover een foto getoond worden van een koning op zijn paard. B.v. een schilderij waarop Napoleon opsteigerend paard te zien is. Hieruit kunnen belangrijke verschillen ontdekt worden:

paard vs. ezel,
kledij van de koning vs. kledij van Jezus,
houdingen van de figuren ...

Hieruit wordt duidelijk dat Jezus een koning wordt die niet lijkt op militaire figuur. Hij wordt een andere koning die we deze week steeds beter zullen leren kennen. Maar de mensen hebben moeite om dit te aanvaarden. Hij voldoet niet aan hun verwachtingen, en daarom zijn ze ontgoocheld.

Witte donderdag

Wat gebeurde er?

Op deze dag kwam Jezus samen om met zijn leerlingen het joodse paasfeest te vieren. Maar hier gebeurden twee opmerkelijke zaken:

- Jezus wast de voeten van zijn leerlingen
- Hij geeft zich in brood en wijn.

Op deze dag vieren we dat Jezus de Eucharistie aan ons heeft gegeven.

De naam van deze dag is vernoemd naar zijn liturgische kleur, het kerkelijk jaar bestaat uit een aantal kleuren die allemaal een betekenis hebben. Wit staat hier voor 'goed, vreugdevol en heilig'. Deze

dag is eigenlijk een feestdag. Tijdens dit feest neemt Jezus afscheid van zijn vrienden.

Voor het begin van de maaltijd **gaat Hij eerst de voeten van de apostelen wassen**. Dit is in die tijd eigenlijk een 'vies werk' dat alleen door slaven wordt gedaan. Maar Jezus wil laten zien dat Hij, als Heer en Meester van ons, uit liefde dient. Hij vraagt ons zijn voorbeeld na te volgen en anderen te dienen. Nog sterker is het teken dat **Hij zichzelf geeft (offert) in brood en wijn**. Hij neemt het brood en zegt: "*Neemt en eet hiervan, gij allen, want dit is mijn Lichaam, dat voor u gegeven wordt*" Vervolgens neemt Hij de beker wijn en zegt: "*Neemt deze beker en drinkt hier allen uit, want dit is de beker van het nieuwe altijddurende verbond, dit is mijn Bloed dat voor u en alle mensen wordt vergoten tot vergeving van de zonden. Blijft dit doen om Mij te gedenken.*" Door deze woorden en handelingen te herhalen, kunnen wij Hem blijven gedenken.

Na het laatste avondmaal gaat Jezus naar de tuin van Getsemane om te bidden. Hij neemt Petrus en de twee zonen van Zebedeüs (Mt 26,37), Johannes en Jakobus, met zich mee. Hij legt hen uit dat Hij bedroefd is en vraagt hen om met Hem te waken. Hij wordt door Judas verraden en gevangen genomen. Diezelfde avond nog zal Petrus tot driemaal toe zeggen dat Hij Jezus niet kent.

Dit lezen we in de bijbel: Joh 13,1 – 15

Het paasfeest was nabij. Jezus, die wist dat zijn uur gekomen was om uit deze wereld heen te gaan naar de Vader, en die de zijnen in de wereld had liefgehad, gaf hun een bewijs van zijn liefde tot het uiterste toe. Onder de maaltijd, toen de duivel reeds aan Judas Iskariot, de zoon van Simon, het plan had ingegeven om Hem over te leveren, stond Jezus van tafel op. Wetend dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God was gekomen en naar God terugkeerde, legde Hij zijn bovenkleden af, nam een linnen doek en deed die om zijn middel. Daarop goot Hij water in een waskom en begon de voeten van de leerlingen te wassen en ze met de doek waarmee Hij omgord was af te drogen. Zo kwam Hij bij Simon Petrus die echter tot Hem zei: 'Heer, wilt U mij de voeten wassen?' Jezus antwoordde hem: 'Wat Ik doe begrijp je nu nog niet maar later zul je het inzien.' Toen zei Petrus tot Hem: 'Nee, U zult mij niet de voeten wassen, nooit!' Jezus, antwoordde hem: 'Als jij je niet door Mij laat wassen, kun je mijn deelgenoot niet zijn.' Daarop zei Simon Petrus tot Hem: 'Heer, dan niet alleen mijn voeten maar ook mijn handen en hoofd.' Maar Jezus antwoordde: 'Wie een bad heeft genomen, hoeft zich niet meer te wassen behalve de voeten, hij is immers helemaal schoon. Ook jullie zijn rein, hoewel niet allen.' Hij wist immers wie Hem zou overleveren. Daarom zei Hij: niet allen zijn jullie rein. Toen Hij dan hun voeten had gewassen, zijn bovenkleden had aangetrokken en weer aan tafel was gegaan zei Hij tot hen: 'Begrijpen jullie wat ik voor jullie gedaan heb? Jullie spreken Mij aan als Leraar en Heer, en dat is juist want dat ben Ik. Maar als Ik de Heer en Leraar, jullie voeten heb gewassen dan moeten jullie ook bij elkaar de voeten wassen. Ik heb jullie een voorbeeld gegeven opdat jullie zouden doen zoals Ik het heb voorgedaan.'

Suggesties voor in de school of de klas

1. Werken rond de voetwassing:

vb. bubbelbadje, werken met oliën of voetbalsems.

Leerkracht wast de voeten van een leerling, dit in vergelijking met Jezus die de voeten wast van de apostelen. Leerkracht wil leerling een beetje verwennen. Leerling moet zelf niets doen. - Eventuele suggestie hierbij: directie of priester (die de vieringen doet) kunnen meewerken. Nadien bespreking: welke gevoelens heb je hierbij? Wat doet het jou?

2. Verder bouwen aan de palmpasenstok:

Een krans van palmtakjes wordt aangebracht aan de palmpasenstok.

Het is belangrijk dat het brood en de wijn middenin de krans of vriendengroep mag komen. Het is een verwijzing naar het Laatste Avondmaal, waarin Jezus zich geeft in deze tekens. Het is tegelijkertijd een verwijzing naar de eucharistie, waar Jezus zich blijft geven tot verzoening van de wereld. Daarom komt de beker en het brood middenin de krans

3. Aanbrengen van brood en wijn:

Een mandje met broodjes (of een ovenkoek, of een Turks brood) kan ook aan het kruis gehangen worden. Als mensen elkaar ontmoeten, willen ze samen eten. Samen eten, samen delen van het brood. Niet iedereen heeft genoeg brood. Het is fijn als mensen die genoeg hebben delen met hen die te weinig hebben. Hierbij verwijzen we ook naar het breken van het brood tijdens de eucharistieviering. Wijn drinken mensen als ze samen zijn. Dan vertellen ze over hun leven. Dan lachen ze ook samen. Samen maaltijd vieren is vreugdevol.

Je kan samen met de leerlingen de maaltijd vieren. Starten met de tafel mooi te maken (cfr. Viering) wit tafelkleed en witte bloemen kunnen verwijzen naar de betekenis van de kleur. Maaltijd vieren met één brood en één beker wijn wordt maar pas aangenaam als we delen met elkaar. Laat de leerlingen zoeken naar deze oplossing en verwijs hier naar wat er gebeurt tijdens de viering.

Brood bakken kan een activiteit zijn die voorafgaat aan de maaltijd vieren. Ook voor tijdens de viering kan er een eigen gebakken brood gebruikt worden.

Suggestie : 'Het boekje van het brood' van de sterretjesreeks

4. Sobere maaltijd organiseren ten voordele van vb. Broederlijk Delen, Tsunami...

5. Verduidelijking van de rede van het feest: afscheidsmaal

Vergelijking maken met leerling die weggaat op de school, dan vieren we ook een afscheidsfeestje. Samen halen we dan leuke herinneringen op.

Hoe kunnen we afscheid nemen van elkaar?

Jezus nam afscheid van zijn vrienden tijdens 'het laatste avondmaal'.

6. De haan op de palmpasenstok:

Bovenop het kruis wordt een haan gezet. Je kan er zelf ééntje knutselen of je kan er ééntje laten bakken bij de bakker.

Het haantje laat als eerste horen dat er een nieuwe dag aan komt. Het haantje gaat vaak op de hoogste punten zitten. Je ziet het op de toren van de kerk, maar ook op de palmpasenboom. Het haantje laat weten dat er na droevige tijden ook troost en vreugde kan komen. Het haantje roept dat het snel Pasen zal worden. Deze haan is ook het symbool van waakzaamheid en boete en verwijst naar de haan die kraaide toen Petrus Jezus verloochende.

In de bijbel lezen we hierover:

Na de viering van het Laatste Avondmaal, ging Jezus naar de Hof van Olijven om er te bidden. Terwijl Hij bad kwam een van zijn leerlingen, Judas genaamd, aan het hoofd van een troep soldaten. Zij namen Jezus gevangen en brachten Hem naar de hogepriester. Terwijl deze Jezus ondervroeg, voegde Petrus zich tussen de mensen op de binnenplaats. Op een gegeven moment werd hij herkend als leerling van Jezus. Maar Petrus, bang als hij was, zei tot driemaal toe dat hij die Man niet kende. Toen kraaide in de verte een haan. En op hetzelfde ogenblik herinnerde Petrus zich wat Jezus eerder daarover gezegd had. Hij liep naar buiten en weende zeer.

Vooral de betekenis van verloochening wordt hier benadrukt.

Goede vrijdag

Wat gebeurde er?

Heb je je wel eens afgevraagd waarom deze dag 'Goede' Vrijdag heet en niet bijvoorbeeld 'droevige' vrijdag? We denken immers deze dag aan het lijden en sterven van Jezus. Hoe Hij vreselijke pijnen heeft doorstaan vóór en tijdens de kruisiging. Dit is eigenlijk heel verdrietig. Toch noemen we deze dag 'Goede' Vrijdag, omdat we weten dat Jezus dit alles doorstaan heeft uit liefde voor ieder van ons. Door Zijn dood op het Kruis heeft Hij verlossing gebracht.

Dit lezen we in de bijbel:

Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, gaf Jezus een schreeuw en riep luid: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat wil zeggen: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?' Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesnel die een spons pakte en in zure wijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken. De anderen zeiden: 'Niet doen, laten we eens kijken of Elia hem komt redden.' Nog eens schreeuwde Jezus het uit, toen gaf hij de geest. Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten. De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt; na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en maakten zich bekend aan een groot aantal mensen. Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden: 'Hij was werkelijk Gods Zoon.'

Suggesties voor in de klas:

1. Ga een kijkje nemen op Thomas

[Hier](#) vind je teksten voor twee kruiswegen. De teksten werden sterk geactualiseerd naar het leven van de leerlingen. De veertien staties (die in beide kruiswegen dezelfde klei werkjes zijn) zijn te downloaden. Misschien ook wel een idee om deze staties in de vasten te maken in de verschillende klassen. Of misschien kan je ze ook laten schilderen op grote tekenbladen om dan op te hangen over de school.

De kruisweg met de leerlingen kan eindigen bij de palmpasenboom.

- aan de palmpasenboom kunnen tranen waarop ons verdriet staat opgehangen worden.
- over het haantje kan nu de positieve betekenis verteld worden: het haantje laat weten dat er na droevige tijden ook troost en vreugde kan komen. Het haantje roept dat het snel Pasen zal worden.

Elke leerling kan nu een theelichtje bij de Palmpasenboom zetten: het licht overwint de duisternis.

2. Speciale aandacht voor het kruis

Om aan te tonen dat "De Gekruisigde" ook een plaats heeft in ons leven

- palmpasenstok centraal in de klas (versierd kruisbeeld)
- powerpoint presentatie van kruisbeelden
- activiteiten doen rond het kruisbeeld vb. dansen, zingen, handen klappen....
- Teken van kruisen vanuit hun eigen leefwereld

Suggesties voor vieringen

1) Bij het begin van de viering kan je de priester op een feestelijke wijze **verwelkomen**. Net zoals Jezus werd onthaald op Palmzondag. Om deze link duidelijk te maken kan je de linten, palmtakjes, slingers,... gebruiken waarmee je ook in de klas reeds een 'erehaag' hebt gevormd. (zie suggesties Palmzondag)

2) Tijdens de viering kan je de **Palmpaasstok** een centrale plaats geven.

3) Je kan ook zelf **brood** bakken. Tijdens de viering kan je dan werkelijk samen brood breken, samen eten en samen drinken zoals op Witte Donderdag. (zie suggesties Witte Donderdag)

4) Alternatieve viering

Lichtjes, slingers en verhalen, Praktijkboek voor vieringen in de basisschool, p.79-88:

In deze viering wordt gewerkt met vijf tableau-vivants. In de verschillende tableaux wordt de gang van Jezus vanaf het laatste avondmaal tot en met de opstanding uitgebeeld. De figuur van Jezus wordt in iedere tableau door een grote kaars verbeeld.

Tableau 1: Het laatste avondmaal

Op een tafel met een aantal leerlingen eromheen brandt een kaars, ernaast staat een schaal met brood en een kan wijn of druivensap.

Tableau 2: Het verraad van Judas

Een groep kinderen komt op van één kant. De voorste draagt de brandende kaars. Van de andere kant om een groep die marcheert als soldaten. Voorop gaat iemand die hen wenkt om mee te komen. Beide groepen komen tegenover elkaar te staan. De kaars wordt neergezet. Judas wijst naar de kaars. De soldaten doen een stap achteruit. Nu vluchten de vrienden van Jezus. De soldaten pakken de kaars en gaan af.

Tableau 3: Jezus voor de rechtbank

Rond de kaars zitten een aantal leerlingen in een halve kring. Ze wijzen naar de kaars en maken opgewonden gebaren. Wat verder weg staan nog meer kinderen. Petrus komt schichtig op, kijkt voorzichtig wat er gebeurt.

Tableau 4: de kruisiging

Een groep leerlingen marcheert met de kaars door de zaal. Middenin de zaal zetten ze ze neer, eventueel bij een kruis. Van verschillende kanten komen groepjes kinderen, die op een afstand blijven staan. Ze houden elkaar vast, alsof ze steun en troost bij elkaar zoeken. Een figuur in het zwart dooft de kaars. Het blijft enige tijd stil.

Tableau 5: de opstanding

de gedoofde kaars blijft staan. Aan de andere kant van de ruimte zitten leerlingen met gebogen hoofd. Een figuur in witte kleren maakt de gedoofde kaars weer aan. Hij geeft ze aan een groepje. Ze reageren verbaasd.

Er worden suggesties tot gebed of zingen van liederen aangereikt tussen de verschillende tableau-vivants. Ook wordt er muziek voorgesteld. De verschillende tableau-vivants worden door de verteller (een leerkracht) geduid en aan elkaar gebonden.

In de suggesties wordt vermeld dat de leerlingen niet in de kleren van toen moeten worden gekleed. Zo wordt duidelijk dat ook wij vrienden van Jezus (kunnen) zijn.

5) Er kunnen chocolade eieren worden uitgedeeld tijdens de viering.

Eieren verwijzen steeds naar Pasen. Het geven van eieren op Pasen is een oud Germaans gebruik, waarin de vruchtbaarheid gesymboliseerd werd. Ook het oorspronkelijke joodse paasfeest is een vruchtbaarheidsfeest, waarin het eerstgeboren lam aan God geofferd werd. Vandaar de link dat Jezus het "geslachte paaslam" is. Ook de woorden in de eucharistie "Zie het Lam Gods dat wegneemt de zonden der wereld..." verwijzen hiernaar.

6) Alle aspecten van het afgelopen vastenproject kunnen een plaats krijgen in deze viering.